

спікер

Тетяна Мельничук

? Як інституціоналізм та теорія кластерів визначають сутність сучасної організованої злочинності?

? Яким чином еволюціонували моделі організованої злочинності в Україні з урахуванням соціально-економічних, політичних та ідеологічних передумов?

? Які нові виклики постали перед Україною та світовою спільнотою у протидії організованій злочинності на тлі російської війни?

Organized Crime as Institutional Cluster

Transition from Traditional to Informational Model in Ukraine

Попередня реєстрація
через гугл-форму

Вебінар-презентація монографії **Організована злочинність як інституціональний кластер**

Середа, 10 липня 2024 /
14:00 - 15:00

Organized Crime as Institutional Cluster

Transition from Traditional to Informational Model in Ukraine

Видавець Springer Nature, 2023
ISBN 3031395328, 9783031395321
Обсяг 151 стор.

<https://doi.org/10.1007/978-3-031-39532-1>

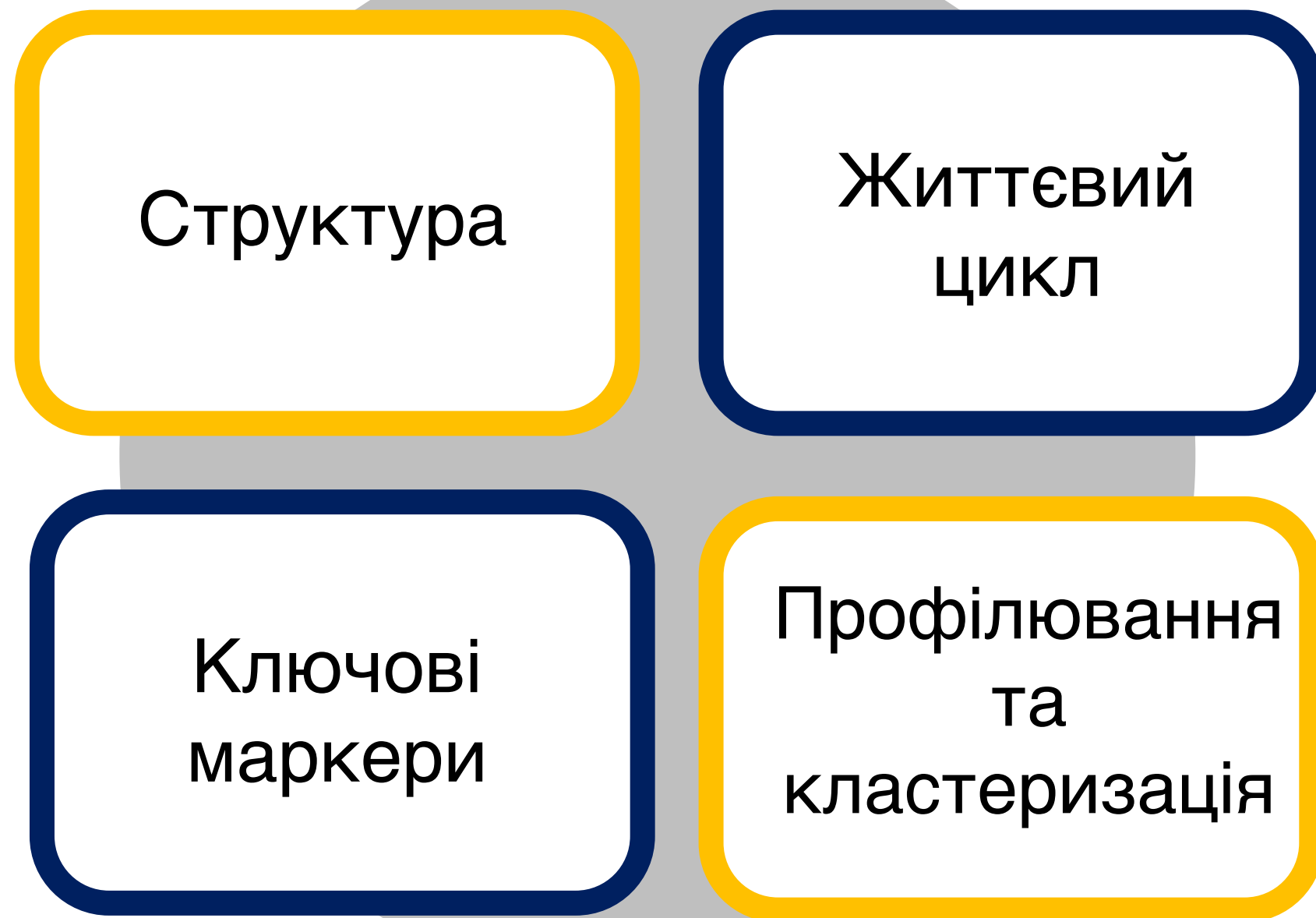
Contents

1 Introduction	1
1.1 Organized Crime: The Ukrainian Dimension of Threats and Responses	1
1.2 A Short Literature Review and Some Challenging Questions	4
1.3 Research Methodology	7
References	9
2 Basic Approaches to Organized Crime Conceptualization	11
2.1 What Is Organized Crime?: An Overview of Approaches	11
2.2 The Legalist Approach to Organized Crime Conceptualization	12
2.3 The Academic Approach to Organized Crime Conceptualization	16
References	17
3 The Concept of Organized Crime as an Institutional Cluster	21
3.1 Theoretical Construction and Paradigmatic Interpretation of Organized Crime as an Institutional Cluster	21
3.2 Key Markers of a Criminal Cluster	24
3.3 Life Cycle of a Criminal Cluster	30
3.4 The Structure of a Criminal Cluster	31
3.5 Profiling and Clustering	36
References	37
4 Organized Crime in Ukraine and Its Models in Transition	41
4.1 The Origins of Organized Crime in Ukraine	41
4.2 The Matrix of Organized Crime Models	45
4.3 Quantitative Observations of the Transition of Organized Crime in Ukraine (1991–2022)	48
4.4 Soviet Era Models of Organized Crime	58
4.5 Organized Crime Models in Independent Ukraine	63

4.6 Revolution of Dignity and Post-Transition Models of Organized Crime	76
References	87
5 The Contemporary Hybrid Model and Organized Crime Clusters	97
5.1 Criminal Clusters in Contemporary Ukraine: Actors, Links and Criminal Investment	97
5.2 Amber Fever and Amber Criminal Conflicts: A Cluster Case Study	106
References	113
6 Enemy at the Gate. The Impact of the Russian War in Ukraine	119
6.1 Challenges for Criminal Justice in Wartime	119
6.2 The Overall Crime Situation in Wartime	121
6.3 The Impact of the War on Organized Crime and Illicit Markets	123
References	130
7 In Lieu of a Conclusion	135
Reference	136
Appendix A: The Rate of Organized Crime in Ukraine (Dynamic of 1991–2022)	137
Appendix B: The Rate of Organized Crime in Ukraine (Monthly Dynamic of 2021–2022)	139
Appendix C: The Structure of Organized Crime in Ukraine	141
Appendix D: The Geographical Distribution of Organized Crime in Ukraine (Crime Series of 2001–2021)	145
Appendix E: The Importance of the Role of Social Groups in the Life of Ukrainian Society	147
Appendix F: Empirical Data	149
References	151

Концепція

кримінального кластеру

Моделі ОЗ у транзиції

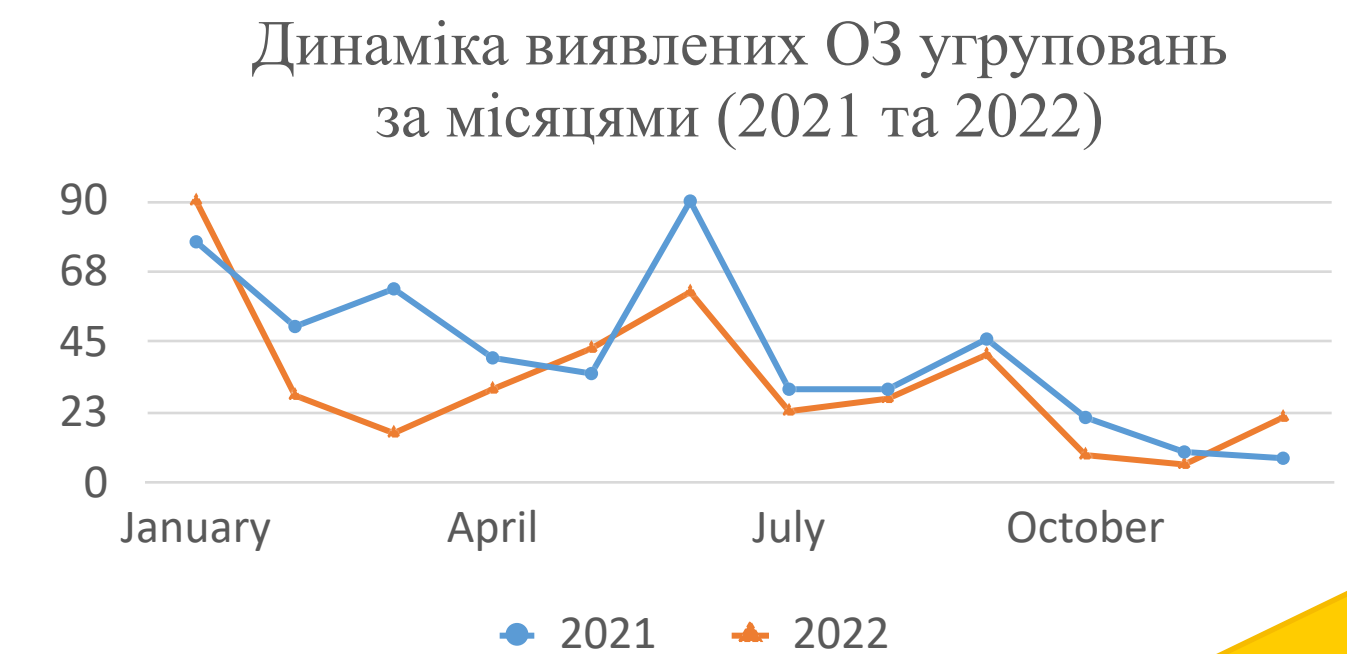
Морфологічна матриця моделей

	Traditional	Bureaucratic	Economical	Social network	Informational
Cooperation					
Structuring					
Membership					
Interaction					
Dominant methods of influence					
Subculture and psychology					

Кейс-кластер

Нелегальне видобування бурштину

Вплив війни

Концепція

кримінального кластеру

- Географічна близькість (локалізація) та/або близькість злочинної галузі (концентрація).
- Чітко виражена кримінальна спеціалізація з постійним основним видом діяльності та тенденцією до диверсифікації.
- Гетерогенні автономні суб'єкти з функціональною залежністю від компонентів кримінального кластеру.
- Інтерактивні зв'язки, засновані як на конкуренції, так і на співробітництві.
- Довгострокова перспектива з певним життєвим циклом, зовнішньою та внутрішньою стійкістю.
- Криміногенний синергетичний вплив на суспільство.

Концепція

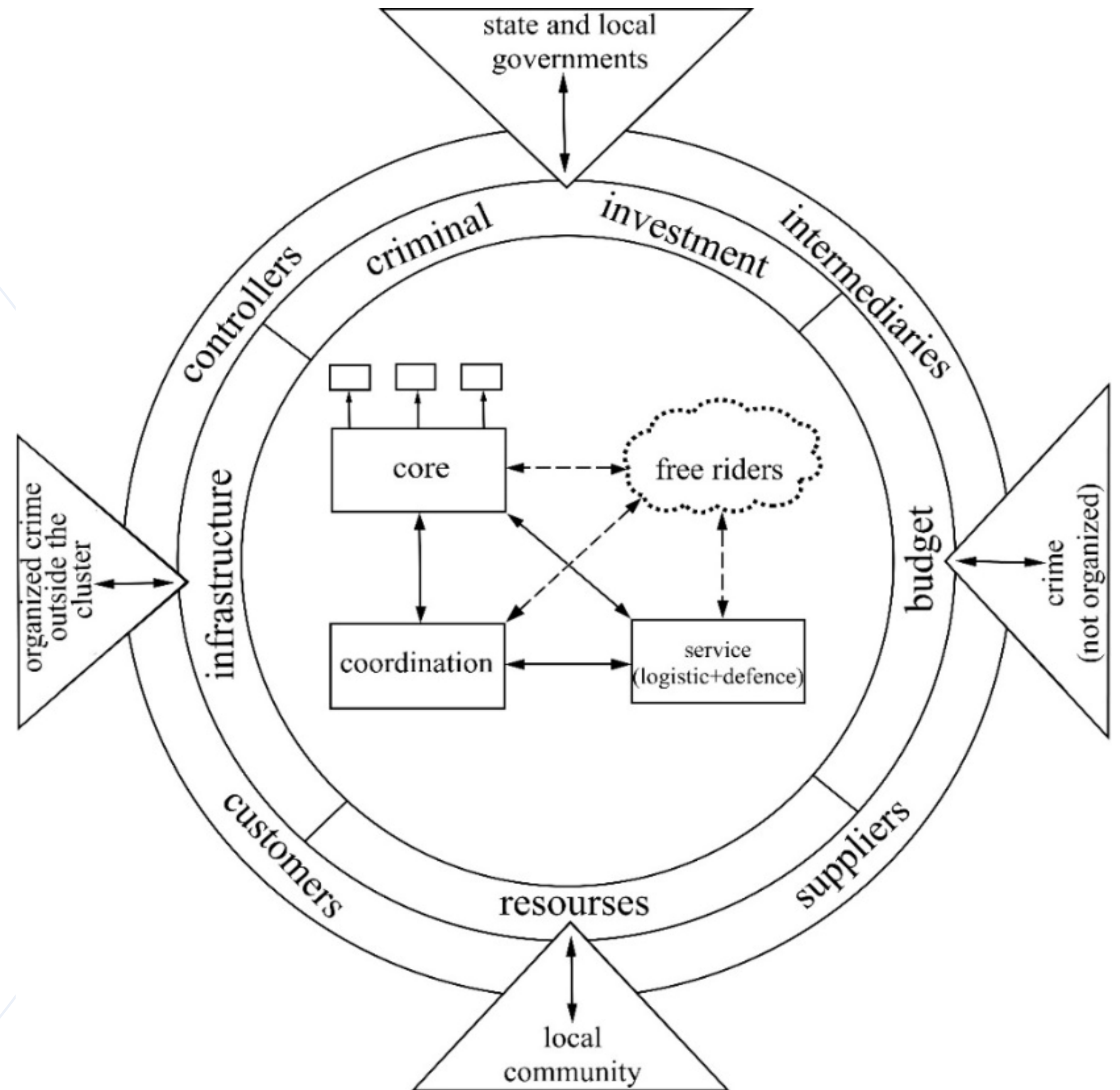
кримінального кластеру

Структура

ЖИТТЄВИЙ
ЦИКЛ

Ключові
маркери

Профілювання
та
кластеризація

Концепція

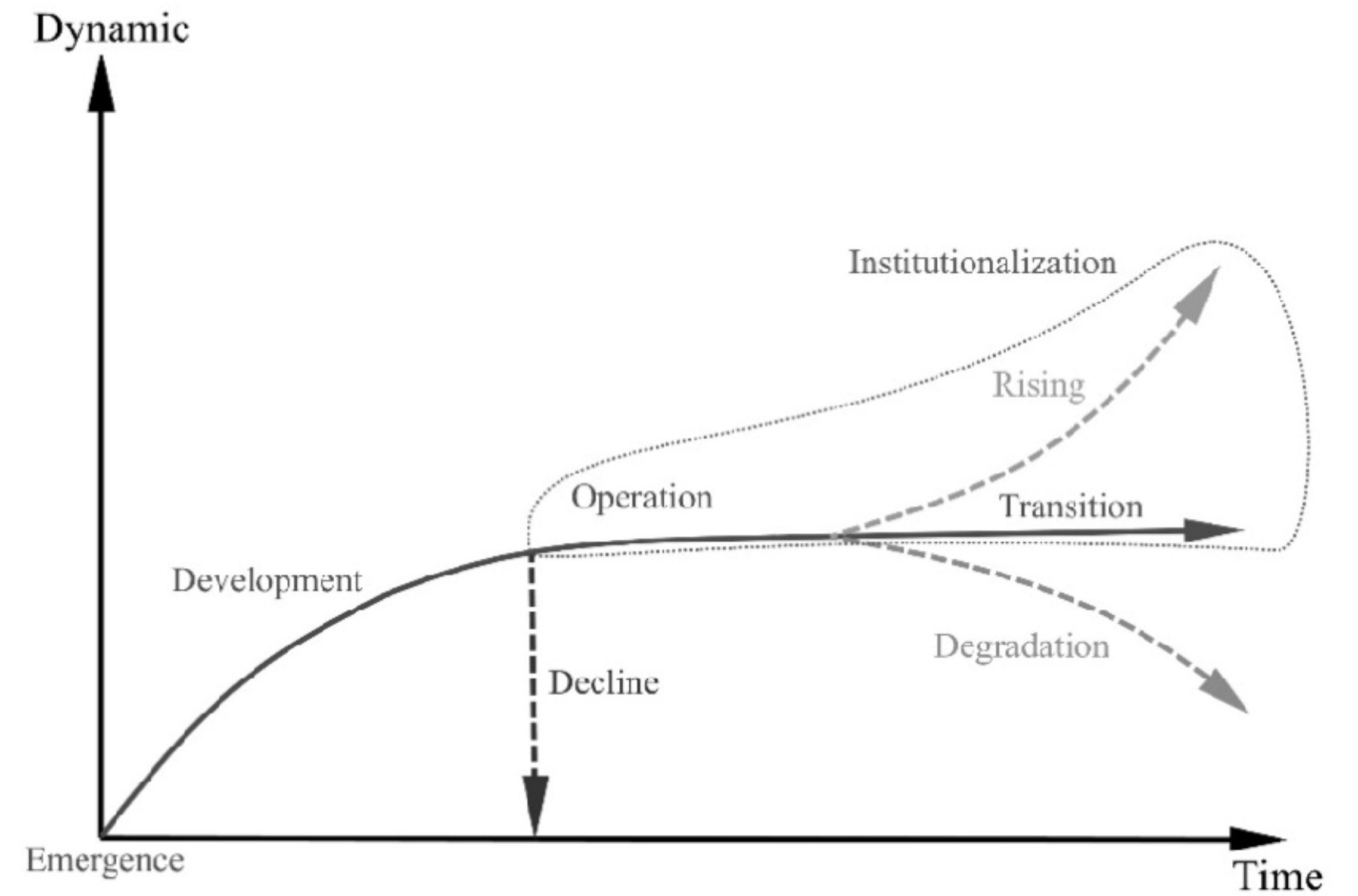
кримінального кластеру

Структура

**ЖИТТЄВИЙ
ЦИКЛ**

Ключові
маркери

Профілюванн
я та
кластеризація

Моделі ОЗ у транзиції

Контекст	Періоди	ОЗ ландшафт	Домінантні моделі	
Радянська доба	Хрущовська відлига, змінена брежнєвським застоєм, авторитарна система правління, планова економіка та дефіцит	(1960–1980)	Стратифікація професійної злочинної спільноти. Створення стійких груп з ознаками ієрархії. Посилення впливу "злодіїв у законі". Домінування загальнокримінальної корисливої та насильницької злочинності. Поява "цеховиків" та тіньової економіки	Традиційна
	Горбачовська "перебудова", спроби демократизації та економічної трансформації адміністративними методами, антиалкогольна кампанія, політичне протистояння між прихильниками соціалізму та капіталізму	(1980–1990)	Рекет і підпільна торгівля. Встановлення корупційних зв'язків з радянською номенклатурою (правлячою елітою)	Традиційна Бюрократична
Постсоціаліс тична незалежність	Розпад Радянського Союзу. Соціально-економічна дезорганізація. Перехідний період інституційних реформ. Помаранчева революція 2004 року. Вплив глобалізації	(1991–2013)	Поєднання загальнокримінальної та білокомірцевої злочинності на основі злиття з колишнім радянським апаратом, займаючим посади в органах влади. Кримінальний терор як метод примусу, сполучений з економічною діяльністю. Всеохоплююча корупція. Активна протидія правоохоронним органам. Пік зареєстрованих ОЗ у 1999 році та подальше згасання. Активне проникнення в політичну владу, вплив на законодавчу, виконавчу владу та суди. Налагодження міжрегіональних і транснаціональних зв'язків	Традиційна Бюрократична Мережева Інформаційна
Посттранзи ція	Революція Гідності 2014 року. Тимчасово окуповані території Луганської та Донецької областей і Автономної Республіки Крим. Євроінтеграційні прагнення. Реформи правоохоронної, антикорупційної та судової гілок влади. Стрімкий розвиток інформаційних технологій та ІТ-індустрії. COVID-19. Російське вторгнення та війна 2022 року	(2014 –2022)	Багаторівневі структури злочинних організацій та гнучкість в роботі. Диверсифікація злочинного бізнесу. Відмивання грошей та їх перетікання в легальну економіку. Діджиталізація ОЗ. Терористичні загрози з боку самопроголошених "ДНР" та "ЛНР". Зв'язки між українськими організованими злочинними угрупованнями та злочинними угрупованнями з сірої зони тимчасово окупованих територій. Поява нових злочинних можливостей та зміни на кримінальних ринках, спричинені війною	Багатопірамідальний гібрид з вираженими кластерними ознаками

ОЗ та ...

нелегальні ринки

білокомірцева та економічна
злочинність

уникнення санкцій

пропаганда та фейкові новини

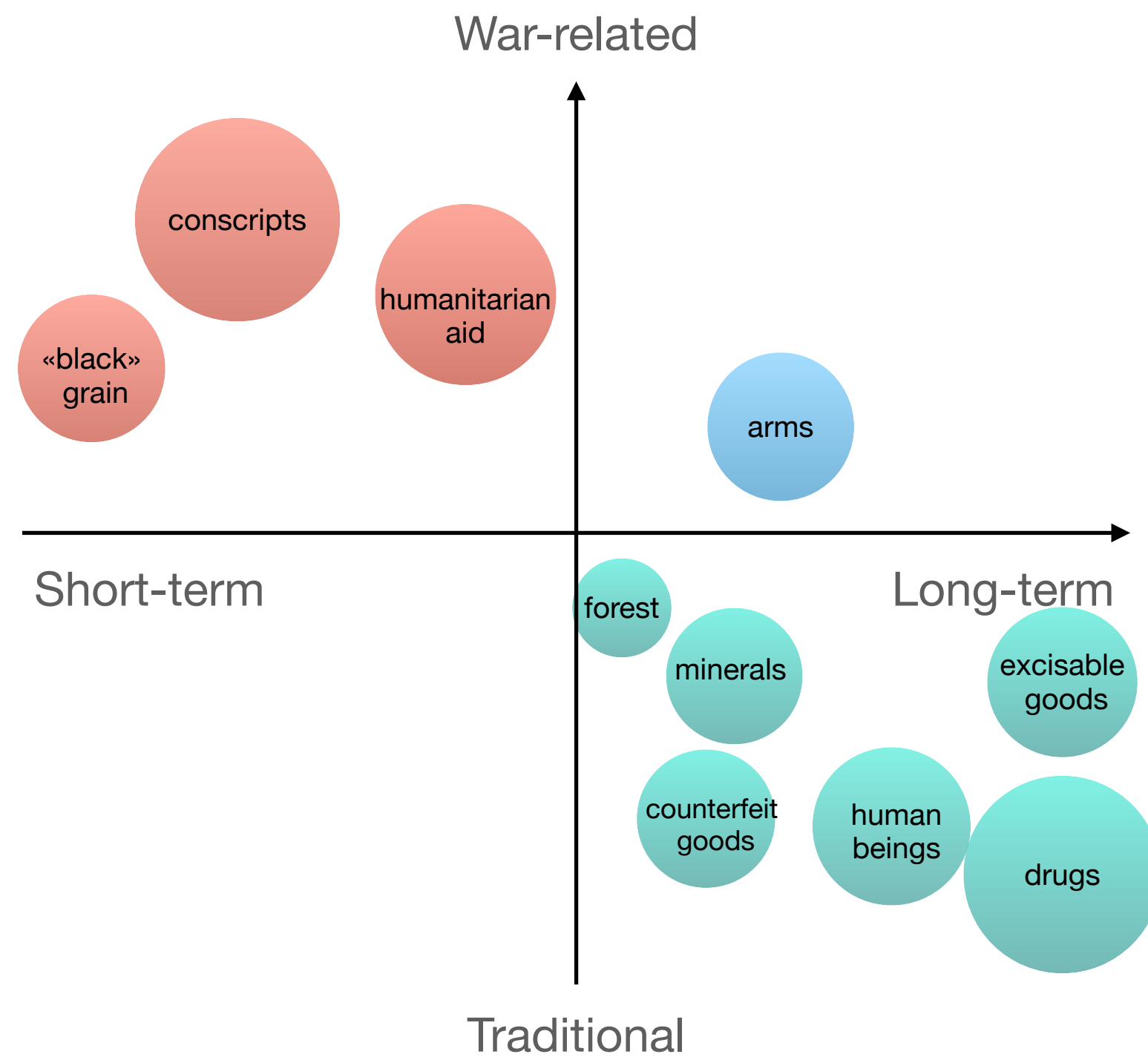
транснаціональні зв'язки

Вплив війни

03 та ...

нелегальні ринки

спікер

Тетяна Мельничук

? Як інституціоналізм та теорія кластерів визначають сутність сучасної організованої злочинності?

? Яким чином еволюціонували моделі організованої злочинності в Україні з урахуванням соціально-економічних, політичних та ідеологічних передумов?

? Які нові виклики постали перед Україною та світовою спільнотою у протидії організованій злочинності на тлі російської війни?

Organized Crime as Institutional Cluster

Transition from Traditional to Informational Model in Ukraine

Попередня реєстрація
через гугл-форму

Вебінар-презентація монографії **Організована злочинність як інституціональний кластер**

Середа, 10 липня 2024 /
14:00 - 15:00